

Perussuomalaisten Suonenjoen valtuustoryhmän valtuustoaloite 16.12.2024 / Suonenjoen pysäköintivalvonnan tarkastelu

Kaupunginhallitus on pyytänyt teknisiltä palveluilta lisäselvitystä aloitteeseen 16.12.2024. Lisäselvityksessä pyydetään antamaan vastaukset aloitteessa esitettyihin kysymyksiin

1. Mitä vaikutuksia pysäköinnin valvonnalla on saavutettu?
2. Mitä palautetta on tullut kaupunkilaisilta ja esim. yrittäjiltä?
3. Mitä pysäköinnin valvonta on tuottanut ja mitä se maksaa vuosittain?
4. Mistä Suonenjoella pysäköivä voi tutustua kaupungin pysäköinninvalvonnan periaatteisiin? Päivitetäänkö suunnitelmaa ja esimerkiksi karttaa muutoksien jälkeen?

Kaupunginhallitus on lisäselvityspyynnössään kirjannut seuraavasti:

”Selvityksessä tulee tuoda esiin pysäköinninvalvonnan vaikuttavuus ja merkitys Suonenjoella. Kuvata pääpiirteittäin saatu palaute ja kommentit pysäköinninvalvonnan toteutuksesta. Kuvata kaupungin euromääräisiä kuluja sekä tuottoja pysäköinninvalvonnan osalta. Lisäksi teknisiä palveluja pyydetään kuvaamaan teknisen lautakunnan osalta pysäköinninvalvonnan periaatteet sekä missä tehtyihin päätöksiin ja linjauksiin voi tutustua ja missä niiden päättäminen ja päivittäminen tapahtuu. Lisäksi pyydetään kuvaamaan kyseisten linjausten ja periaatteiden dokumentaatio lautakunnan päätöksenteossa (esim. kartat, ohjeet, nettisivut yms.).”

Teknisten palvelujen vastaus aloitteeseen

Vaikuttavuus ja merkitys Suonenjoella

Pysäköinninvalvonta aloitti toiminnan valtuuston päätöksellä (KV 2.5.2022 §22) kesällä 2023. Lainsäädännön mukaan kunnallinen pysäköinninvalvonta toimii valvontatyössä poliisin apuna. Kunnallisesta pysäköinninvalvonnan toiminnan aloittamisesta huolimatta poliisilla on lakiin perustuen säilynyt oikeus tehdä virheellisten pysäköintien osalta pysäköintivirhemaksupäätöksiä. Kunta saa kuitenkin itselleen myös poliisien tekemien virhemaksupäätösten tuotot. Suonenjoen pysäköinninvalvonnan tarve tuli esille, kun poliisilla ei ollut muiden kiireellisten tehtävien ohella resursseja puuttua ajoneuvojen virheellisiin pysäköinteihin. Kunnallisen pysäköinninvalvonnan toiminnan aloittamisen jälkeen poliisi ei ole tehnyt virhemaksuja. Yhteistyötä on kuitenkin tarkoitus tiivistää pysäköinninvalvonnan ja poliisin kesken.

Toiminnan aloittamisella on ollut ainakin seuraavia vaikutuksia:

- Pysäköintiä ohjaavat liikennemerkkit eivät olleet ajan tasalla.
=> Merkintöjä on kehitetty puolentoista vuoden ajan teknisten palvelujen omien havaintojen ja kuntalaisilta sekä yrittäjiltä saatujen palautteiden pohjalta. Aikarajoitteiset paikat on muutettu pysäköintikiekkopaikoiksi valvomisen

helpottamiseksi. Yritysten edessä olevia aikarajoitteiden pituuksia on jatkettu. Lumien poistoa helpottamaan on asetettu aikarajoituksia.

- Pelastusteilte pysäköinti on vähentynyt. Virhemaksuja pelastuslainperusteella annettiin v. 2024 yht. 39 kpl.
- Kiinteistöjen parkkipaikkojen pysäköintejä on voitu kehittää. HVA:n toiveiden mukaan terveyskeskuksen asiakasparkista on saatu pois henkilökunnan autot heille varatuille paikoille, jolloin paikat ovat vapautuneet asiakaskäyttöön.
- Pysäköinnintarkastaja on pyynnöstä tehnyt täsmävalvontaa esim. Sairaalapulun päähän, jossa on kielletty kadunvarsipysäköinti.
- Kaupungin vuokrataloyhtiön alueella valvontaa on suoritettu erillisellä sopimuksella, erityisesti kohteissa, jossa on koettu olevan haittaa virheellisestä pysäköinnistä. Muutamien kiinteistöjen osalta pysäköintiä ohjaavat liikennemerkkit on puutteelliset, mutta niihin vuokrataloyhtiö on tilannut uudet merkit.
- Pysäköintivirhemaksuja on jaettu v. 2024 yhteensä 808 kpl, joista tieliikennelain perusteella 734 kpl, maastoliikennelain perusteella 29 kpl ja pelastuslain perusteella 39 kpl. Joutokäyntirikkomuksista on virhemaksuja jaettu 6 kpl.
- Pysäköinnintarkastajan työaikaa on muutettu 20 % osa-aikaisesta 30 % osa-aikaiseksi.
- Pysäköinnin valvoja on avustanut myös konsultoimalla lakiasioissa, esim. vahingonkorvaus- ja hankinta-asioissa.
- Yksittäisten taloyhtiön pihossa on virhemaksuja ja siirtokehotuksia käyty laittamassa taloyhtiön isännöitsijän pyynnöstä.
- Kuntalaisilta on tullut toiveita kauppojen pihojen joutokäynnin valvonnasta, mutta kauppojen ja muiden yritysten pihojen valvonnasta ei ole sopimuksia eikä kauppailta toiveita.
- Liikuntakeskuksen piha-alueen virheellinen ja asiaton pysäköinti on vähentynyt niin, että bussien on mahdollista ajaa pihan läpi. Alueella on kuitenkin edelleen paljon myös virheellistä pysäköintiä.
- Hiekotusta ja lumien poistoa haittaavia ajoneuvoja on ollut vähemmän töiden haittana. Osin tähän vaikuttaa myös ajantasaisesti asetetut aikarajoitukset, joita autoilijat ovat motivoituneemmin noudattaneet.

Pysäköinninvalvonnasta on saatu mm. seuraavia palautteita ja kommentteja:

- Yrittäjiltä saatu suora palaute on ollut pääosin kehittävää. Esim. aikarajoitteita on pidennetty. Herkästi aikarajoitteita ei ole poistettu, kun pelkona on ollut, että yrityksen edestä häviää asiakaspaikka ympärivuorokautiselle asukaspysäköinnille.
- Yrittäjä julkaisi kriittisen kannanoton, jossa he olivat huolissaan, kun liikkeiden eteen ei voi enää pysäköidä yleensä pysäköinnin vaikeuttamisesta. Tekninen johtaja vastasi mm. seuraavaa:
 - o Osa aikarajoitteista on tullut juurikin yrittäjien toiveista, jotta asukaspysäköinnille varattuja paikkoja ei mene asukaspysäköinnin käyttöön.
 - o Esimerkki höllennyksistä; apteekin edessä nyt tunti – ennen 30 min, Asemakadulla nyt 4 h – ennen 2 h, Herralantiellä 3 h – ennen 2 h.
 - o Kauppojen pihossa ei ole rajoitteita eikä pyydetty valvontaakaan ja Rautalammintiellä ei ole mitään uusia rajoitteita.

- Osa virhemaksupäätöksen saaneista on kokenut saaneensa virhemaksun perusteettomasti. Vuonna 2024 tehtiin yhteensä 60 oikaisuvaatimusta virhemaksujen osalta. Pysäköinninvalvoja tutki oikaisuvaatimuksia ratkaisi ne toimivaltansa puitteissa siten, että suurin osa virhemaksuista muutettiin vähäisinä virheinä huomautukseksi, vaikka virhemaksu oli annettu virheellisen pysäköinnin perusteella. Oikaisu päätöksissä on myös tuotu asiakkaille tietoa, miksi kyseessä oli virheellinen pysäköinti ja miksi virhemaksu on tällä kertaa muutettu vähäisenä virheenä huomautukseksi. Tämä on osaltaan parantanut asiakkaiden tietoisuutta pysäköintiä koskevasta lainsäädännöstä ja myös liikennemerkkeistä sekä saatu palaute on ollut osin positiivista.
- Tarkastaja on ns. ”laputus”- tilanteessa voimakastakin palautetta, vaikka virheellinen pysäköinti olisi ollut täysin ilmeinen.
- Somessa on ollut voimakasta yleistä kritiikkiä pysäköinnin valvontaa kohtaan yleisestikin. Toisaalta on samoissa keskustelussa ollut myös kannanottoja pysäköinnin valvonnan puolesta. Tekniselle palvelulle ei ole tullut suoraan kielteistä palautetta, mutta toiveita pysäköintirajoitteen kehittämisestä on tullut ja niitä on pystytty toteuttamaan. Erään yrittäjän kohdalla ei ole löytynyt vielä helppoa ratkaisua.
- Yksittäisissä tapauksessa pysäköintirajoitus on määrääjäksi huputettu, kun tiedossa on ollut laajempi pysäköintitarve kadun varteen. Tätä voidaan pitää positiivisena ja asiakaslähtöisenä toimintatapana ja sitä on syytä jatkaa.

Pysäköinnin valvonnan tulot ja menot

Viime vuosi oli ensimmäinen täysi vuosi pysäköinnin valvonnassa. Kirjanpidon mukaan vuodelle 2024 on kirjautumassa tuloja 20833 € ja menoja 28758 €. Maksuvaatimuksia on 84 kpl. Ne ollaan saamassa ns. sähköisen ulosoton piiriin. Vuonna 2023 pysäköinninvalvontaan kohdistui hieman aloittamiseen liittyviä kertakustannuksia ja valvontaa tehtiin noin puoli vuotta, josta ensimmäinen kuukausi jaettiin vain huomautuksia. Tulot oli 5894 € ja menot 18 189 €.

Pysäköinninvalvonnan periaatteet

Pysäköinninvalvonta ja sen periaatteet on kuvattu kaupungin nettisivuilla osoitteessa: Asuminen ja ympäristö – asuinympäristömme – kadut – pysäköinninvalvonta (Linkki: [Pysäköinninvalvonta - Suonenjoki](#)). Nettisivuilla myös ohjeistetaan oikaisuvaatimuksen tekemistä. Nettisivuilta löytyy myös linkit aiheeseen liittyviin lakipykäliin.

- Nettisivuille on nostettu joitakin katujen ja kiinteistöparkkien aikarajoitteita. Yhtenäistä karttakoostetta pysäköintimahdollisuuksista ja rajoitteista ei ole. Suurin osa pysäköintiäkin ohjaavista liikennemerkkeistä päätetään, kun lautakunta hyväksyy katusuunnitelmien osana kadun liikenteenohjaussuunnitelman. Koko kaupunkia kattavaa liikenteenohjaussuunnitelmaa ei ole. Pysyvistä liikenteenohjauslaitteiden ja liikennemerkkien käytöstä voi päättää erikseen hallintosäännön mukaan tekninen johtaja (esim. Tekninen johtaja § 19/2023). Yritysten pihojen merkinnöistä vastaa yritys. Hallintosääntö mahdollistaa, että tekninen johtaja voi ketterästi korjata kaupungin alueen oikeusvaikutteisia merkkejä heti, kun korjaustarve ilmenee. Suurin viive onkin merkkien saatavuus.

Pysäköinninvalvontaan vaikuttavia yleisiä ohjeita löytyy mm:

- tieliikennelaki
- laki joutokäynnistä
- laki pysäköinninvalvonnasta
- tieliikennelaki §39; liikkumisesteiden pysäköintitunnus
- maastoliikennelaki
- laki ajoneuvon siirtämisestä

Yleisesti ottaen voidaan todeta, että pysäköinninvalvonta edistää liikenneturvallisuutta ja parantaa kaupunkialueella viihtyisyyttä sekä vähentää katualueilla ja valtuutuksen antaneilla yksityisillä tonttialueilla asiantonta pysäköintiä. Tekniset palvelut arvioi, että pysäköinninvalvonnan myös käytännössä ehkäisee liikenneonnettomuuksia ja vähentää turhia vaaratilanteita liikenteessä. Varmuudella pysäköinninvalvonnan toiminta lisää viihtyisää kaupunkikuvaa, vaikka virhe maksun saaja ei näin heti virhe maksun saadessaan pystyisikään ajattelemaan.

Tällä hetkellä valvontatoiminnan vuosipanostus on nettona n. 8000 €. On vaikea arvioida, miten valvontatöiden tarve jatkuu tästä eteenpäin, mutta alustavasti valvonnalle on ollut edelleen tarvetta. Samalla tavoin on hankalaa arvioida sitä, mitä kukin liikenneturvallisuusinvestointi, esimerkiksi yksittäinen saareke tai hidaste, vaikuttaa liikenneturvallisuuteen ja miten se osaltaan ehkäisee liikennevahinkoja.

Pysäköinninvalvonta on toiminut asiakaslähtöisesti ja laukaissut teknisissä palveluissa myös jatkuvan pysäköinnin kehittämistyön sekä tehnyt autoilijat paremmin tietoiseksi pysäköintiin liittyvistä asioista. Vielä ei ole havaittavissa, että virheellisten pysäköintien määrä olisi vähentymässä tai että virhemaksupäätöksien tekeminen ohjaisi riittävällä tavalla noudattamaan pysäköintejä koskeva säännöksiä ja liikennemerkkejä, joten valvontatyölle näyttää oleva selkeä tarve.

Valvontatyö antaa paremmat mahdollisuudet siihen, että räikeimmät pysäköintivirheet ja pihojen tukkimiset ajoneuvon virheellisellä pysäköinnillä on saatu ehkäistyä. Selvää on kuitenkin se, että valvontatöiden aloittamisen jälkeen ja pysäköintiolosuhteiden kehittämisen myötä katualueilla kadun kunnossapidon olosuhteita on saatu parannettua ja tätä voidaan pitää kaikkien kannalta positiivisena asiana.